

Turvepeltojen viljely hiilineutraalissa Suomessa

18.2.2021

Marja-Liisa Tapio-Biström
MMM

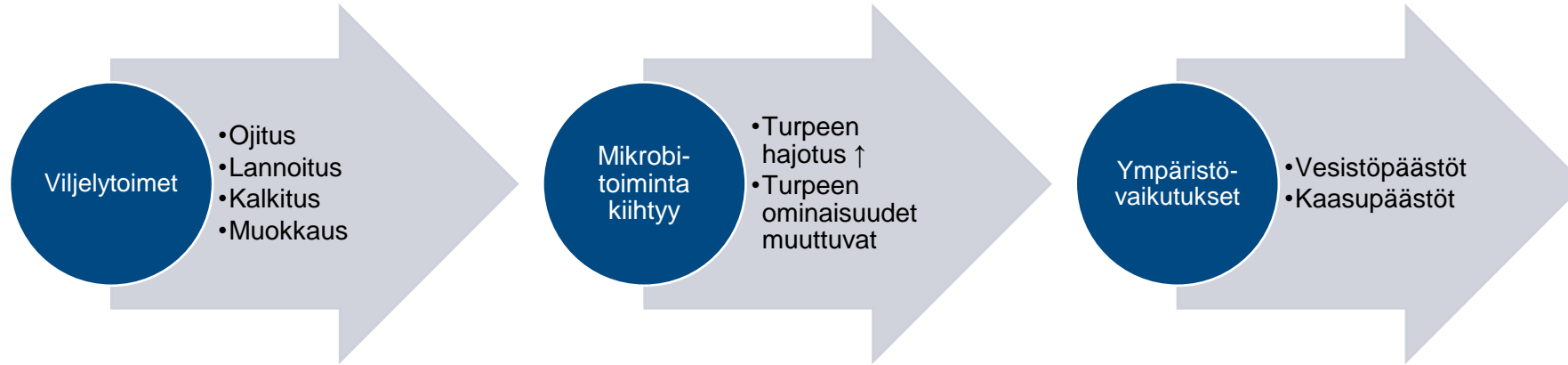

Miksi turve on ilmastokysymys?

- Eloperäisten maiden osuus Suomen kokopeltoalasta on noin 10 prosenttia
- eräissä maakunnissa, esimerkiksi Lapissa, Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla osuus on suurempi
- Turvemaat ovat merkittäviä hiilivarastoja ja niiden viljelyn kasvihuonekaasupäästöt ovat huomattavasti suuremmat kuin kivennäismaiden viljelyn päästöt, koska pellon muokkaus hajottaa turvetta, jolloin peltomaahan sitoutuneen hiilen määrä vähenee merkittävästi.
- Kaikista maataloudesta peräsin olevista kasvihuonekaasupäästöistä noin 60 % tulee turvemaista

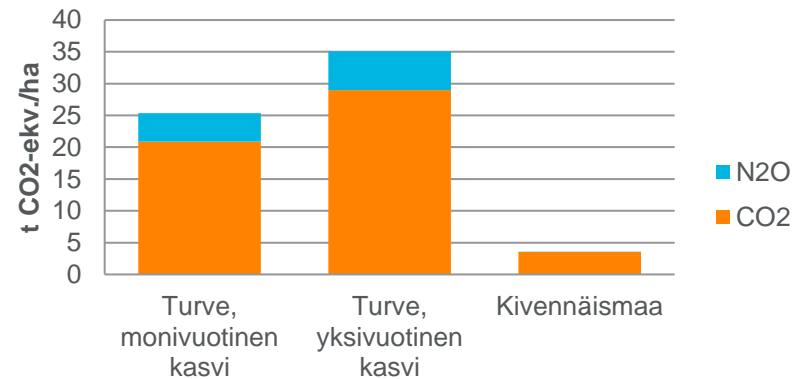
Viljelyn vaikutukset turpeessa

Viljely voimistaa turpeen hajotusta (eloperäisen aineksen mineralisaatiota)

- nitraatin huuhtoutuminen 3-kertaista kivennäismaihin verrattuna
- fosforia huuhtoutuu yhtä paljon kuin kivennäismaista mutta enemmän liukoisessa muodossa
- suuret kaasumaiset päästöt

Pellonkäytön kasvihuonekaasupäästöt

Raivaus-lisää päästöjä kumulatiivisesti

- Raivauksen kannattavuutta on rajoitettu jättämällä vuoden 2004 jälkeen raivatut pellot luonnonhaittakorvauksen (LFA)- ja ympäristötukien ulkopuolelle.
- Noin 60 % kaikesta pellonraivauksesta on 2000-luvulla liittynyt rehu- ja lannanlevitysalan lisääntyneeseen tarpeeseen nautakarjatiljoilla.
- Peltoa on raivattu 2000-2012 yhteensä noin 81 000 ha, josta eloperäisten maiden osuus on ollut keskimäärin 26 %, eli noin 21 000 ha.
- Tukikelpoisuuden rajoittamisen jälkeen raivaustahti on laskenut tasaisesti. Esimerkiksi vuonna 2017 turvemaiden osuus raivioista oli 1175 ha ja vuonna 2018 enää 932 ha

KAISUn tavoitteet

- Ilmastolain perusteella vuonna 2017 valmistellun keskipitkä aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) vuoteen 2030 on voimassa, siinä on indikoitu tavoitealoja maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen vähennystoimenpiteille. Kaisun päivitys on parhaillaan menossa.

Turveltojen ympäristöystävällinen viljely

Monivuotinen nurmi turvemailla 0,39 Mt 15 €/CO ₂ ekv	• Päästövähennys 2030: 0,07 Mt taakanjakosektorilla ja 0,32 Mt LULUCF- sektorilla (212 000 ha, lisäystä 53 000 ha, 100 €/ha)
Turveltojen metsitys 0,5 Mt 14 €/CO ₂ ekv	• Päästövähennys 2030: 0,23 Mt taakanjakosektorilla ja 0,26 Mt LULUCF- sektorilla (45 000 ha, 1 547 €/ha)
Turveltojen kosteikkometsitys 0,14 Mt 6€/CO ₂ ekv	• Päästövähennys 2030: 0,01 Mt taakanjakosektorilla ja 0,13 Mt LULUCF- sektorilla (5 000 ha, 1 667 €/ha)
Säätösalaojitus eloperäisillä mailla 0,57 Mt 26 €/CO ₂ ekv	• Päästövähennys 2030: 0,14 Mt taakanjakosektorilla ja 0,43 Mt LULUCF- sektorilla (36 000 ha, lisäystä 33 000 ha, 1 505 +70 €/ha)
Viljelytekniset keinot (myös muilla maalajeilla)	• Ei uusia kustannuksia. Päästövähennys?
Viljely monivuotisesti muokkaamatta (myös muilla maalajeilla)	• Ei uusia kustannuksia. Päästövähennys?
CAP27 hyödyntäminen	• Selviää uuden rahoituskauden valmistelun edetessä.

Maaperän päästö turvemaan eri käyttömuodoissa

Turvepeltojen päästöjä voidaan vähentää:

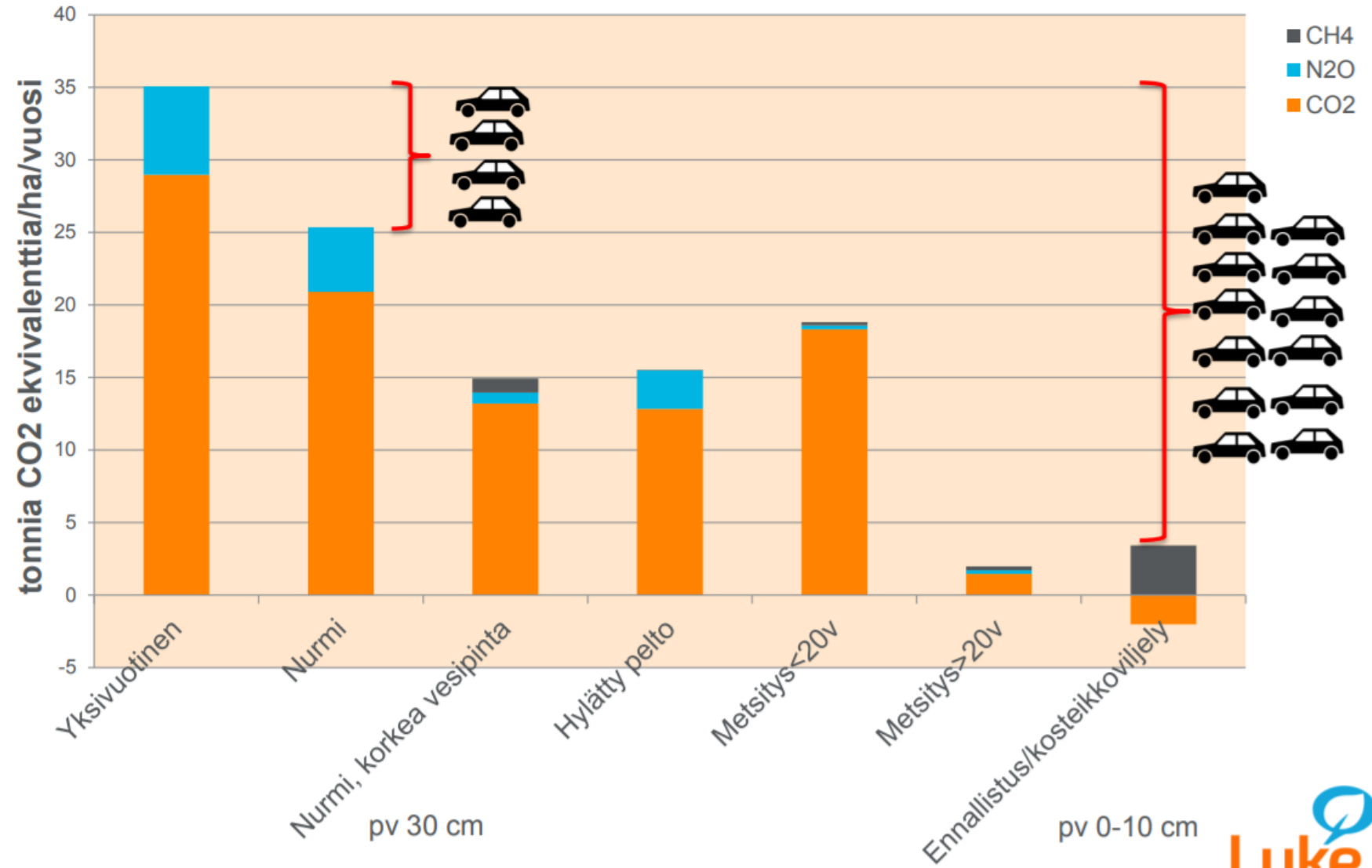
- **Nurmiviljelyllä**
- Nostamalla veden korkeutta
- Jättämällä pelto viljelemättä tai metsittämällä
- Kosteikkoviljelyllä

Merkittävimmät vaikutuksen vain metsityksellä (>20 v metsänä) ja ennallistamisella suoksi

Kosteikkoviljelyä tutkitaan ja kehitetään

- Viljelytekniikka
- Sopivat kasvit
- Markkinat
- Vesien hallinta

Lähde: Kristiina Regina 2018

Turve pellot ja ilmastonmuutos – CAP 27 valmistelu on kesken

- Minimoidaan uuden pellon raivaus
- Viljelyssä olevilla pelloilla otetaan käyttöön kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä viljelymenetelmiä kuten pitkäaikainen nurmipeite, minimimuokkaus ja korotettu vedenpinta (säätosalaojitus)
- **Lähtökohta: Raivioiden peltolohkon korvauskelpoisuus: ei luonnonhaittakorvausta, ympäristökorvausta eikä luomukorvausta**

CAP 27:lle asetetut EU-tason tavoitteet

Edistetään osaamista, innovaatioita ja digitalisointia

Varmistetaan älykäs, kestävä ja monipuolinen maatalousala, jolla parannetaan elintarviketurvaa

Tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään yhteisiä ympäristö- ja ilmastotavoitteita

Lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta

1. Turvataan viljelijöiden tulotaso ja ruuantuotanto
2. Lisätään tuotannon kilpailukykyä ja laatua
3. Parannetaan viljelijöiden markkina-asemaa

4. Hillitään ilmastonmuutosta ja sopeudutaan siihen
5. Edistetään ympäristön tehokasta hoitoa ja suojelua
6. Edistetään luonnon monimuotoisuuden, elinympäristöjen ja maiseman säilyttämistä

7. Kannustetaan nuoria alalle, helpotetaan maaseudun yritystoiminnan kehittämistä
8. Edistetään maaseudun työllisyyttä, kasvua ja paikallista osallisuutta
9. Parannetaan turvallisen, terveellisen ja kestävä ravinnon saantia sekä eläinten hyvinvointia

Ehdollisuus

- Kaikkien viljelijätukien täysimääräisen saamisen ehtona- sen toimista ei makseta tukea.
- Ehdollisuus muodostaa osan ekojärjestelmän, ympäristökorvauksen ja luomukorvauksen perustasosta.
- Ehdollisuudessa on oma turvemaavaatimus (GAEC 2) sekä useita muita tavoitteita joihin liittyy nurmi. Suomen kansalliset linjaukset tässä ovat tärkeässä roolissa turvemaan ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.
- **GAEC 2:** turvepeltojen asianmukainen suojele viimeistään v. 2024 alkaen.
- Suomessa vaatimus on alustavasti suunniteltu toteutettavan v. 2024 alkaen niin, raivioille kytökielto tai jatkuva nurmipeite (muuttuu varmaan vielä trilogien jälkeen)
- **Ongelmallista on, että hallinnolla ei ole tietoa peltolohkojen maalajista - Maankäytön ilmastotoimenpidekokonaisuudessa on valmisteilla hanke peltolohkorekisterin täydentämiseksi maalajitiedolla.**

Ekojärjestelmä (alustavia ajatuksia)

- Ei ole suunniteltu erityisesti turvepeltoihin kohdistuvia vaatimuksia.
- Muita toimenpiteitä, jotka **voisivat koskea turvepeltoja, olisivat seuraavat: luonnonhoitopeltonurmet sekä talviaikainen kasvipeitteisyys.**
- Olemassa olevien suunnitelmien **perusteella ehdollisuus ja ekojärjestelmä muodostavat ainoan ohjauskeinon** turvepeltojen nurmipeitteisyyden tavoitteiden toteutumisessa

Ympäristökorvaus (riippuu mitä ehdollisuudesta ja ekojärjestelmästä päätetään)

- Säätosalaojituksen säätökastelun ja kuivatusvesien kierrätykseen liittyvä hoitotoimenpide. Tavoitteena on, että uusissa hankkeissa edellytettäisiin automaattista säätömekanismia (voi vielä muuttua), joka varmistaa veden pinnan säätelyn toteuttamisen kasvukauden aikana. Menetelmien rakentamista tuetaan **investointituella**.
- Nykyisen ohjelmakauden aikana KAISUn säätosalaojitustavoitteesta toteutui vain noin 10 %. Eli toimenpide ei kiinnostanut? Automatiikka voisi tuoda tähän kannusteen helpottamalla vedenpinnan säätelyä.

Muut CAPin toimenpiteet

Investoinnit

- **Pyritäänkö investointeihin liittämään ympäristökannusteita tai kriteerejä?**
- säätösalaajitusinvestointien ehtona jatkuvatoimiset mittarit?
- **Yritystuki** - tukia koneyrittäjille, jotka prosessoivat lantaa
- **Neuvontapalvelut** - Neuvojen täydennyskoulutukseen pitää sisällyttää turvemaiden viljelyyn liittyvää koulutusta
- **Hankkeet** - valtakunnallisiin hankkeisiin turvemaateema?

ILMASTOTIEKARTTA vuoteen 2050

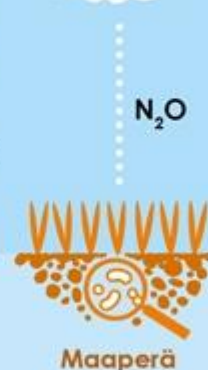
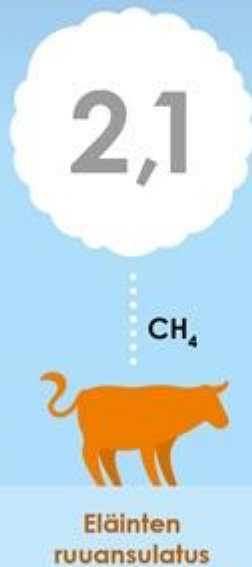
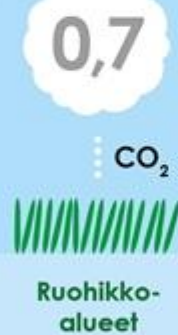
- **Hallitusohjelman mukaisesti myöskin maataloudessa on työstetty ilmastotiekartta.**
- **MTK:n/SLC:n ilmastotiekartta – vähemmän kunnianhimoinen skenaario**
- Yksivuotisten kasvien viljelyä vähennetään turvemailla (94 000 ha → 11 000 ha)
- Heikkotuottoisia turvemaita ennallistetaan kosteikoiksi (35 000 ha) ja säätösaloitetaan (20 000 ha)
- Osa huonoista turvemaista (10 000 ha) ja kivennäismaista (30 000 ha) metsitetään vuoteen 2050
- Turvemaiden raivaus pelloksi vähenee pysyvästi tasolle 800 ha /vuosi, nettolisäys 300 ha /v
- Tulojen ja tukien menetyksiä korvataan, hoitopalkkioita maksetaan
- Näihin tarvitaan merkittäviä kannustimia ja ohjauskeinoja, osin uutta rahaa

Kiitos

Maataloudesta lähtöisin olevat kasvihuonekaasupäästöt

8,1

Maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous

Maatalous

Energia

